

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Публічна служба

РОЗРОБНИК

Марина Зелінська

доцент кафедри публічного управління та адміністрування, кандидат політичних наук, доцент

m.zelinska@mu.edu.ua

КАФЕДРА

публічного управління та адміністрування

cpma@mu.edu.ua

4

кількість кредитів ектс

44 / 76

годин аудиторної / самостійної роботи

екзамен

форма контролю

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

магістр

РІК ПІДГОТОВКИ

перший

1 семестр

МОВА ВИКЛАДАННЯ

українська

СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ

обов'язкова

ПРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна викладається в першому семестрі, тому передумови для її вивчення мінімальні. Студенти мають базові знання, отримані на бакалаврському рівні, за галузями знань "Публічне управління та адміністрування", "Право", "Управління та адміністрування", "Соціальні та поведінкові науки", або суміжними галузями. Вивчення дисципліни не потребує поглибленої підготовки з конкретних аспектів публічної служби, але знання з правових основ публічного управління та публічної адміністрації можуть бути корисними для глибшого засвоєння матеріалу.

АНОТАЦІЯ

Дисципліна "Публічна служба" спрямована на формування у здобувачів освіти ґрунтовних знань та практичних навичок у сфері публічної служби, що включає її сутнісні ознаки, організаційно-правове забезпечення та специфіку надання публічних послуг. Студенти вивчають ключові правові аспекти публічної служби, що регулюються Конституцією України, Законом України "Про державну службу" та іншими нормативно-правовими актами. Розглядаються принципи публічної служби, класифікація посад державних службовців, умови вступу на державну службу, проходження служби, а також особливості служби в органах місцевого самоврядування.

Особливу увагу приділено питанням надання публічних послуг, що є основою діяльності сучасної сервісної держави. Студенти ознайомлюються з різними видами публічних послуг, законодавчим і організаційним забезпеченням їх надання, а також із міжнародним досвідом у цій сфері. Також розглядаються етичні принципи публічної служби, зокрема професійно-етичні вимоги до державних службовців, питання запобігання та протидії корупції, правові основи боротьби з корупційними проявами на публічній службі.

Дисципліна передбачає вивчення аспектів лідерства та керівництва на публічній службі, де розглядається управлінська діяльність керівників публічних службовців, а також розвиток лідерських здібностей у контексті ефективного менеджменту персоналу в державних органах. Завдяки міждисциплінарному підходу, студенти розвивають вміння аналізувати законодавчі акти, застосовувати етичні норми, а також забезпечувати високий рівень надання публічних послуг у державних та місцевих органах влади.

Протягом навчання здобувачі вищої освіти отримують такі спеціальні компетентності:

- здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери (СК02) ;
- здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування (СК03);
- здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними (СК05);
- здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України(СК06);
- здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування (СК07);
- здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції (СК10).

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Дисципліна має тісні міждисциплінарні зв'язки з іншими гуманітарними та соціальними науками. Вона інтегрує знання з таких дисциплін, як "Конституційне та адміністративне право" – для розуміння правових основ публічної служби, правового статусу службовців, механізмів правового регулювання діяльності державних службовців та органів місцевого самоврядування; "Етика" та "Філософія" – для вивчення морально-етичних засад діяльності працівників публічної сфери, важливих у контексті запобігання корупційним проявам та дотримання етичних стандартів на службі; "Соціологія" та "Політологія" – для розуміння соціальних аспектів публічного управління, вивчення суспільних запитів та механізмів взаємодії між державними інституціями і суспільством; "Міжнародне право" – для ознайомлення з міжнародними стандартами публічної служби та впровадження європейських практик в український контекст. Ці міждисциплінарні зв'язки допомагають студентам отримати комплексне розуміння публічної служби та оволодіти знаннями, необхідними для ефективної діяльності у публічній сфері.

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Набуття ґрунтовних знань та практичних навичок щодо сутнісних характеристик публічної служби, її організаційно-правового забезпечення в Україні, а також специфіки надання публічних послуг; вміння аналізувати правові аспекти публічної служби та служби в органах місцевого самоврядування, розвивати компетентності, необхідні для ефективного виконання функцій публічних службовців та забезпечення високого рівня надання публічних послуг у державних інституціях.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Сутнісні ознаки публічної служби	
Лекція 1 Теоретичні та правові засади публічної служби (4 години)	1.1. Основні концепції публічної служби та її значення в суспільстві. 1.2. Законодавче забезпечення публічної служби в Україні. 1.3. Види державної служби та їх особливості. 1.4. Конституційні права громадян і державних службовців.
Семинар 1 Теоретичні основи публічної служби (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Що таке публічна служба, і які її основні функції? ○ Які основні принципи державної служби в Україні? ○ Які є основні види державної служби? ○ Які особливості правового статусу державних службовців? ○ Які ключові права та обов'язки державних службовців?
Лекція 2 Еволюція публічної служби та її значення (4 години)	2.1. Історія розвитку публічної служби в Україні та світі. 2.2. Порівняння публічної служби в різних країнах. 2.3. Сучасні виклики публічної служби. 2.4. Адаптація міжнародних практик в Україні.

Семінар 2 Еволюція публічної служби (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Які основні етапи розвитку публічної служби в Україні? ○ Як сучасні тенденції впливають на публічну службу? ○ Які приклади міжнародних практик у публічній службі можна застосувати в Україні? ○ Що таке сервісна держава, і як публічна служба впливає на її формування? ○ Які особливості державної служби в країнах ЄС?
Лекція 3 Основні принципи державної служби (4 години)	<p>3.1. Принципи неупередженості та політичної нейтральності.</p> <p>3.2. Принцип підзвітності та прозорості.</p> <p>3.3. Етика на державній службі.</p> <p>3.4. Принципи професіоналізму та компетентності.</p>
Семінар 3 Принципи державної служби (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Чому важлива політична нейтральність державних службовців? ○ Як забезпечити підзвітність та прозорість на державній службі? ○ Що таке етичні стандарти публічної служби? ○ Яка роль професіоналізму в ефективності державної служби? ○ Які виклики стоять перед державними службовцями в Україні?
Модуль 2. Організаційно-правове забезпечення публічної служби в Україні	
Лекція 4 Правове регулювання публічної служби (4 години)	<p>4.1. Законодавче забезпечення публічної служби в Україні.</p> <p>4.2. Нормативно-правові акти, що регламентують державну службу.</p> <p>4.3. Порядок призначення та звільнення державних службовців.</p> <p>4.4. Роль Національного агентства з питань державної служби.</p>
Семінар 4 Правове регулювання публічної служби (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Які основні нормативно-правові акти регламентують публічну службу в Україні? ○ Як здійснюється регулювання призначення на посади в державній службі? ○ Які механізми контролю за діяльністю державних службовців? ○ Які особливості правового статусу службовців органів місцевого самоврядування? ○ Які нововведення в регулюванні публічної служби відбулись в Україні?
Лекція 5 Державна служба в органах місцевого самоврядування (4 години)	<p>5.1. Види посад у органах місцевого самоврядування.</p> <p>5.2. Особливості правового статусу службовців органів місцевого самоврядування.</p> <p>5.3. Взаємодія місцевого самоврядування з центральними органами влади.</p> <p>5.4. Реформа місцевого самоврядування в Україні.</p>
Семінар 5 Державна служба в органах місцевого самоврядування (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Які особливості правового статусу службовців органів місцевого самоврядування? ○ Які основні функції службовців органів місцевого самоврядування? ○ Як здійснюється взаємодія між місцевими та центральними органами влади? ○ Які виклики стоять перед службовцями в органах місцевого самоврядування? ○ Які результати реформи місцевого самоврядування в Україні?
Лекція 6 Запобігання та протидія корупційним проявам (4 години)	<p>6.1. Законодавчі засади боротьби з корупцією.</p> <p>6.2. Конфлікт інтересів на державній службі.</p> <p>6.3. Роль Національного агентства з питань запобігання корупції.</p> <p>6.4. Форми та методи запобігання корупції.</p>
Семінар 6 Запобігання корупції на державній службі (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Які основні нормативні акти регулюють боротьбу з корупцією? ○ Що таке конфлікт інтересів, і як його уникати? ○ Яку роль відіграє НАЗК у боротьбі з корупцією? ○ Які методи запобігання корупції існують на державній службі? ○ Як оцінювати ефективність антикорупційних заходів в Україні?
Модуль 3. Публічні послуги	
Лекція 7 Публічні послуги як основа діяльності публічної служби (2 години)	<p>7.1. Поняття та класифікація публічних послуг.</p> <p>7.2. Законодавче забезпечення надання публічних послуг.</p> <p>7.3. Моделі сервісної держави.</p> <p>7.4. Міжнародний досвід надання публічних послуг.</p>

Семінар 7 Публічні послуги (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Що таке публічні послуги, і які їх види? ○ Як законодавство регулює надання публічних послуг? ○ Які моделі сервісної держави існують? ○ Які є приклади успішного надання публічних послуг за кордоном? ○ Як можна поліпшити надання публічних послуг в Україні?
Лекція 8 Якість публічних послуг та їх оцінка (2 години)	<p>8.1. Основні критерії якості публічних послуг.</p> <p>8.2. Оцінка задоволеності громадян публічними послугами.</p> <p>8.3. Механізми контролю якості публічних послуг.</p> <p>8.4. Шляхи підвищення якості надання публічних послуг</p>
Семінар 8 Оцінка якості публічних послуг (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Які основні критерії якості публічних послуг? ○ Як оцінювати задоволеність громадян публічними послугами? ○ Які механізми існують для контролю якості публічних послуг? ○ Які проблеми існують у сфері контролю якості публічних послуг в Україні? ○ Як можна підвищити якість надання публічних послуг?

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ

Лекції – надання теоретичних знань щодо сутнісних ознак публічної служби, її організаційно-правового забезпечення та основ надання публічних послуг, включно з лекціями-дискусіями, що дозволяють обговорювати актуальні питання, як-от запобігання корупції, етика та моделі управління. **Семінарські заняття** – обговорення реальних ситуацій, робота з нормативними актами та аналіз конкретних питань публічної служби. **Мозковий штурм** – для пошуку рішень у складних управлінських ситуаціях або при вирішенні етичних проблем. **Аналіз документів** – робота з нормативно-правовими актами, які регулюють публічну службу. **Кейс-метод** – розбір реальних або гіпотетичних ситуацій для формування практичних навичок. **Самостійна робота** – підготовка есе, рефератів, аналітичних звітів і вивчення наукових джерел. Ці методи сприяють ефективному засвоєнню теоретичного матеріалу та формуванню практичних навичок через аналіз реальних ситуацій і документів.

ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Аудиторна робота	<ul style="list-style-type: none"> ○ 8 лекцій (28 годин), ○ 8 семінарів (16 годин)
Види навчальної діяльності студента	<ul style="list-style-type: none"> ○ присутність та прослуховування 8 лекції, обговорення дискусійних питань (28 годин); ○ обговорення презентацій/тем під час 8 семінарських занять, в тому числі 2 виступи з презентаціями під час семінарських занять (16 годин).
Самостійна робота студента	<ul style="list-style-type: none"> ○ опрацювання питань, винесених на самостійне вивчення, а також запропонованого інформаційного та навчально-методичного забезпечення при підготовці до 8 семінарських занять (66 годин); ○ підготовка 2 презентацій за індивідуальними темами для виступу з презентаціями під час семінарських занять (12 годин).

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Маріупольського державного університету (пункт 3.4) за порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;

- о оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- о відрахування з МДУ;
- о інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивченої навчальної дисципліни. Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати думку здобувачів стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна та інформальна освіта. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю / практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

РЕГЛАМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: **100 балів**,
з них: 50 балів - поточна успішність та 50 балів - підсумковий контроль

Поточна успішність (види діяльності)	Бали (50)
Лекції та семінарські заняття (14 пар лекцій, 8 пар семінарських занять по 0,5 бала)	10
Виступи на семінарських заняттях (2 виступи по 4 бали)	8
Виконання тестових завдань до тем (8 тестів по 4 бали)	32

Додаткові бали поточної успішності нараховуються за результати навчання, отримані у неформальній та/або інформальній освіті (сертифікатні курси, участь у тренінгах, воркшопах) – разом до 10 балів.

У разі, якщо загальна сума балів поточної успішності перевищує 50 балів під час розрахунку інтегральної успішності, враховується 50 балів.

Інтегральна оцінка визначається шляхом складання результатів поточного та підсумкового контролю та формується за шкалою оцінювання ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення МДУ про організацію освітнього процесу (п. 5.1): «Система оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (зарахування залікових кредитів) є стандартизованою та формалізованою (враховує особливості шкали оцінки МДУ (100-бальна), національної («незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно») та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F)»:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів	Оцінка КТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	Залік
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали	Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (залік)
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- о знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції (PH03),
- о здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально- організаційних структур (PH06),
- о уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи (PH07),
- о уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм (PH08).

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Лінк на освітній
контентдисципліни:

???

Основна література

- о Ващенко К. О., Серйогін С. М., Бородін Є. І., Липовська Н. А., Сорокіна Н. Г. Публічна служба: системна парадигма: кол. моногр. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 256 с.
- о Костилен О. І. Місце апарату та патронатних служб у структурі міністерств. Наук. вісник Херсонського держ. ун-ту: зб. наук. пр. (Серія: Юридичні науки. Вип. 1/2015. Т. 3). Херсон: Херсонський держ. ун-т, 2015. С. 23-27.
- о Гаркуша А. Правові засади функціонування Національного агентства з питань державної служби. Юридичний вісник. 2016. №2. С.22-30.
- о Плетньова А. Є. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: актуальні питання сьогодення // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2016. №2. С.56-60.

- Школик А. Правовий статус працівників патронатної служби. Актуальні питання реалізації нового Закону України «Про державну службу»: зб. матеріалів Всеукраїнського форуму вчених-адміністративістів, Запоріжжя, 2016. (248 с.).
- Янюк Н. Дисциплінарна відповідальність державних службовців за Законом України «Про державну службу» (2015): правовий аналіз // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2016. Випуск 62. С.138-147.

Інтернет джерела

- <http://www.rada.kiev.ua> – Верховна Рада України
- <http://www.guds.gov.ua> – Національне агентство України з питань державної служби
- <http://www.Naiaiu.kiev.ua> – Національна академія внутрішніх справ України
- <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
- <http://www.Nau.kiev.ua> – Нормативні акти України

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

після вивчення навчальної дисципліни студенти проходять анонімне анкетування та беруть участь в обговоренні з метою визначення задоволення потреб студентів і доцільності внесення змін у зміст та методи викладання і навчання задля оновлення та удосконалення НД.

до вдосконалення змісту залучаються представники роботодавців, органів влади та місцевого самоврядування та інші партнери Маріупольського університету

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування протокол № 1 від 26.08.2024